

פרשת ויחי

ויחי יעקב בארץ מצרים (מז, כח)

המסתכל במדרש ובזוהר בפרשה זו רואה שרבותינו דברו סביב קוטב זה: מה חיי האדם בעולם הזה. וז"ל מדרש תנחומא (ויחי סימן א): "ויקרבו ימי ישראל למות". זה שאמר הכתוב: (דברי הימים א' כט, טו) "כי גרים אנחנו לפניך ותושבים ככל אבותינו כצל ימינו על הארץ ואין מקוה". "כצל ימינו" - הלואי כצילו של כותל או כצל האילן. אלא כצילו של עוף, שנאמר 'ימיו כצל עובר'. "ואין מקוה" - אין מי יקוה שלא ימות, אלא הכל יודעים ואומרים בפיהם שהן מתים. אברהם אומר ואנכי הולך וגו'. יצחק אומר בעבור תברכך נפשי בטרם אמות. יעקב, ושכבתי עם אבותי, אימתי, בשעה שנטה למות. לכך כתוב "ויקרבו ימי ישראל למות".

ויש לשאול, וכי מה רצו רבותינו לעוררנו, הלא דבר ברור שאין יצור נשאר חי לעד. אולם דע, כי האדם בתוככי מחשבתו לא חושב על זה. וכאשר היה אומר מורי ורבי הרב בן ציון אבא שאול זצ"ל, שכאשר מלויים אנו את המת, יש חושבים "זה הנפטר, הוא מסוג של נפטרים" וחושב "אין זה שייך לי"! כן, כך האדם נדמה לו!!

ואשר על כן רבותינו אומרים לנו "הכל אומרים בפיהם שהן מתים". כלומר בין הצדיקים בין שאר העולם. אך ישנו הבדל מהותי: הצדיקים יודעים שימותו ולפיכך הם בזים לעוה"ז, ולא איכפת להם אם עניים יהיו אם עשירים, איזה בגדים ילבשו, כי יודעים כי העיקר זה עוה"ב, וכאן צריכים רק להעביר הגוף, ולמלאות הנשמה. משא"כ שאר העולם ב"פה" אומרים שימותו, אבל ב"פועל" אין זה תואם את הפה. שהרי תראה, יש להם זמן להתקוטט, יש זמן לבכות על שאינו עשיר, יש זמן לבכות שהפסיד כספים, יש לו זמן להצטער שאין לו כבוד וכו'.

נמצא שבאמת אף שוטה לא יסבור ולו לרגע, שישאר כאן עלי אדמות. כי ברור לכל כי עפר אתה ואל עפר תשוב. אך הללו הרציניים אומרים: אם כן, אדרבא בא ונחזור בתשובה, נעשה רוב מצוות, נהיה טובים, ניתן ונפזר צדקות, נעמיד בתי מדרשות, נתמוך בעניים. כי זה ורק אלו ישארו לו לנצח, ואלו ורק אלו ילווהו לבית עולמו בבוא היום ההוא. והקב"ה יזכנו להשלים תיקוננו, אמן.

מקור: הרב אלעזר רז שליט"א